

Prosjekt

Vern vipa

For vern av vipa og de øvrige fuglene i Karmøys
kulturlandskap

Arnt Kvinnesland

Rapport 7-2018 BioDiv2010

Tittel: Prosjekt Vern Vipa. Rapport 7-2018

Forfatter: Arnt Kvinnesland.

Foto: Arnt Kvinnesland.

Forside: Ei av de første vipene som ankom Karmøy i 2018. Sanglerke på frossen og snødekket åker på Dale/Hovdastad i begynnelsen av april, og storspove som opplevde vellykka hekking på Langåker.

Kilder: Det meste av feltnotatene er gjort av forfatter av rapporten. Noen observasjoner er hentet fra artsobservasjoner.no (AO) hvor de enkelte observatørene kan søkes opp. Øvrige informanter er oppgitt med navn.

Emneord: Vipe, vern, artsmangfold, naturforvaltning, kulturlandskap.

Ferdigstilt: 10.11.2018

BioDiv2010 bestod i 2018 av følgende personer: Oskar K. Bjørnstad (OKB), Peder Christiansen (PCH), Arnt Kvinnesland (AKV), Kjell Magne Storesund (KMS) og Knut Bendik Storesund (KBS).

BioDiv2010 vil takke alle bønder og grunneiere i Karmøy som tar hensyn til vipa og de andre hekkefuglene i åker og eng. Takk til dere som har stilt på info-møtene vi har hatt og til alle som har kontaktet oss for rådgiving og meddelt oss viktige observasjoner. Også takk til jegere som hjelper oss å holde nede antall smårovilt.

Økonomisk støtte fra: Gassco, Fylkesmannen i Rogaland og Skudenes & Aakra Sparebank. Vi takker for at dere hjelper oss i arbeidet med å ivareta vipa og de andre trua fugleartene i Karmøys jordbrukslandskap.

Kontakt oss: Prosjektet Vern Vipa fortsetter i 2019. Kontaktpersoner: Knut Bendik Storesund 95 777 838 og Kjell Magne Storesund 97 573 183.

Innhold

Innledning	4
Møter og økonomi	4
Mannskap	4
Påvirkningsfaktorer	5
Predatorer	5
Jordbruket	9
Vær- og næringsforholdene	9
Overvintring	12
Ankomst	13
Hekketid	15
Observasjoner fra hekkeplassene	15
Tabell. Bestandstall 2011-18	22
Kart. Hekkesteder 2018	23
Borttrekk og høstobservasjoner	24
Merking og gjenfunn	24
Til ettertanke	24

Oppsummering: Forekomsten av hekkende vipper i Karmøy i perioden 2011-18 har variert mellom 314 og 423 individer. Utenom på Jæren, er det få norske kommuner som kan vise til en såpass høy bestand av vipe. Årets tall på 337 vipper forsterker en generell negativ bestandstrend i løpet av prosjektperioden. Nedgangen viser seg tydeligst i reduksjon av antall hekkeplasser. Denne negative trenden kan fortsatt snus, og vipa trenger ikke forsvinne rask ut av Karmøynaturen. Kan vi klare å stabilisere hekkebestanden på rundt 200 hekkepar i kommunen, bør vi være fornøyde.

Noe av det som drar i rett tetning er større bevissthet hos bønder på vipas vanskelige situasjon, og vilje hos gårdbrukere til tilrettelegging for å trygge gode hekkeplasser - med litt økonomisk støtte fra Vern vipa. Det er fortsatt få bønder som er med på denne ordningen, og mange vipekull går ennå tapt pga. jordbearbeidelse til feil tid i forhold til vipas timeplan og behov. I gal retning drar det høye antallet av predatorer, der trolig katt og rev er verstingene.

Årets ungeproduksjon ble katastrofalt dårlig. Hovedårsaken var sannsynligvis den rekordtørre perioden som dekket hele hekketida (mars-juli).

Innledning

Årets rapport følger malen fra tidligere utgaver. Det er brukt mye tid i felt for å få oversikt over alle hekkeplassene til vipa og følge utviklingen gjennom sesongen fra ankomst til borttrekk. Dette gjenspeiles i årets rapport Det er kortet ned på fakta og detaljer om værforholdene som påvirkningsfaktor for hekkesuksess. Dessuten har vi i år ikke med oversikt over andre trua arter i kulturlandskapet i Karmøy og hvordan sesongen forløp for de enkelte artene. Det vil vi komme tilbake til igjen i senere rapporter, dersom vi har mannskap og økonomi nok til det feltarbeidet som kreves for å få en god og gagnlig oversikt.

Møter og økonomi

De mange hundre timene som er langt ned i kartlegging og feltarbeid, er gjort uten økonomisk støtte, Vern vipa dekker utgifter kun til kjøring og rapportskrivning.

20 000 kroner er mottatt fra fylkesmannen.

Betalt kr 3000 til Karsten Stava, 6000 til Gunnar Lurane, 6000 til Gisle Stava, 6000 til Ulf Nes for leie av hekkeareal for vipe.

Vern vipa hadde to samlinger i løpet av våren hvor strategier for det videre arbeidet ble diskutert og hvilke tiltak som har hatt mest positiv effekt. Det ble drøftet å kontakte grunneierlag for å få til total fredning hele året for fuglearter som ennå er jaktbare, men som har en liten, sårbar eller negativ bestandstrend i Karmøy.

Rødstilken henger ennå med som hekkefugl og finnes på de samme stedene som vipa, slik som denne på Sørbo, Velde. I tillegg klarer rødstilken seg fortsatt i heia og på enkelte holmer, gjerne i ternekolonier. Hekkebestanden er trolig nær vipas.

Mannskap

Følgende personer har utgjort Vern vipa i 2018:

Arnt Kvinnesland	46833022	arntk@online.no
Oskar Bjørnstad	91180252	kontor@fulger.net
Kjell Magne Storesund	97573183	evilcaprino@hotmail.com
Knut Bendik Storesund	95777838	knutbstoresund@gmail.com
Peder Christiansen	97156935	pch01@karmoy.kommune.no

Påvirkningsfaktorer

I dette kapitlet tar vi med kjente farer og trusler som fuglene i kulturlandskapet står over for og som er med på å påvirke bestandene.

Predatorer

Mink

- 2.3 To mink i Strande, Liknes (rapportert av Håkon Liknes).
- 7.3 En mink på Hemnessanden (rapportert av Johnny Simonsen).
- 12.4 Mink sett løpende over Stavasanden.
- 30.5 Mink skutt i hage i mellom vipeområdet på Nes og Hop tidligere i mai.
- 20.6 Mink herjet rundt blant reir av fiskemåker og tjeld innerst i Hauskjevågen. Ble skremt av observatøren og stakk avgårde utover langs østsida av vågen.

Mår

- Minst tre tatt i feller i løpet av jakttida vinteren 2017/18.
- 9.3 Spor i snø ved Indre Holmavatnet (AO).
- 26.4 Mye mårskitt på den gamle torvveien mellom Ådnafjellet og Stiklemyra.
- 5.5 Mår «brøt seg inn» i hobbyhønsesus på Blikshavn og drepte hele besetningen.

Fersk mårskitt på sti langs vestsida av Tistrevatnet 21.5.18. Selv om bestanden har gått ned takket være utholdende jegere, må trykket holdes oppe om ikke måren skal komme tilbake i høyt og svært ødeleggende antall for fuglene.

Rev

*T.v.: Revespor i snøen langs østsida av Stiklevatnet nær skytterbanen. 7.3.18.
T.h.: En lammefot og litt av ei fuglevinge, var bare noen av byttedyrrestene ved revehi ved Dalsvatnet.*

Mange steder har rødrevbestanden hatt en eksplosiv utvikling i senere tid. Det gjelder hele Norden. Noen har ment at dette skyldes mangel på naturlige fiender. Lokalt i Karmøy ligger det årlige antall revehi trolig rundt 20 – mot ingen for noen tiår siden. Før var bønder ivrige med å felle eller fange rev så fort den viste seg. Slik er det ikke nå. Og bønder som mister lam til reven, griper sjelden til våpen eller feller for å få slutt på tapene av sau. Dessuten er hijakt forbudt og med framveksten av all planteskogen i Karmøy, er det mye lettere for reven å gjemme seg og lettere enn før slippe unna jegere. Forvaltningstiltak overfor bakkehekkende fugler som vadere, ender og orrfugl, er bortimot nytteløst om en ignorerer Karmøys store revebestand.

Et eksempel på hva som skjer når rev etablerer seg i et område. Fram til 1990-tallet var hei- og beiteområdene ved Dalsvatnet på Sør-Karmøy et eldorado for bakkehekkende fugler hvor alle vadefuglene våre var representert innen noe hundre meter fra der det nå er revehi. De nærmeste få hekkeparene av vipe, storspove og rødstilk finnes i dag nesten to kilometer fra der reven har etablert tilholdssted ved vatnet. 1,6 km i luftlinje var avstanden til stedet hvor et øremerket lam beitet i vår og til hiet hvor det var fraktet til. La oss si at jaktområdene til reveparene strekker seg et par km ut i alle retninger, er det ikke mye ledig areal igjen hvor fugler (og sauer for den saks skyld) kan få fred og trygghet.

Vipenes plutselige og totale forsvinning fra en stabil og viktig hekkeplass på Sund er et annet skoleeksempel på hva som skjer med bakkehekkende fugler når rev etablerer seg i et nytt område. På sauebeitene her hekket det 6-8 vipepar fra vipeprosjektet begynte til og med 2015. Om revehiet nær hekkeplassen på Sund, nær sjøen, ble etablert i 2015 eller 2016 er uvisst, men det ble påvist unger her i 2016. Gårdbruker som i alle år hadde passet på at vipene hadde maksimale hekkeforhold og fikk opp mange unger, måtte pga. forbud mot jakt på, se på at vipene måtte gi opp. Ikke ei vipe har vendt tilbake siden.

Resultatet av revens etablering på Sund ble en brå avvikling av vipekolonien, men det var ikke bare vipa som har mistet en trygg hekkeplass, borte er også flere par med tjeld, storspove og rødstilk. Når vi nå vet at det finnes revehi jevnt fordelt videre nordover fra Sund via Helganes til Torvastad, er det forståelig at vipa og de øvrige vadefuglene nesten har blitt borte i hele dette området. Uten et hardere jaktregime overfor reven, vil alt annet arbeid for vipa og de øvrige vadefuglene, være så godt som forgjeves. Resultatet vil bli at om få år vil sannsynligvis det meste av tradisjonelle hekkeplasser for vipe, andre vadere og ender stå tomme. Orrfuglen er allerede borte.

22.4 ble det sett rev i sjøkanten (Seiavikjå, AO) like ved en av Karmøys beste, gjenværende hekkeplasser for vipa. Om denne reven blir gående og jakte i dette området gjennom våren, eller verre: om den har anlagt hi med unger i nærheten, kan det bety slutten også for Hebnes/Kvilhaug-vipene. 28.-30.5: Fiskemåkereir i området tømmes for egg – og tidligere revirer med vipeunger står nå tomme. Dette er svært sannsynlig reven sitt verk.

23.4: En rev sett midt på dagen mellom husene vest for Bø ungdomsskole nylig (Info: Dag Nes). Denne reven hever farenivået for vipene på Hauge og Øvrabø. 26.4: Mye reveskitt på den gamle torvveien fra Ådnafjellet til Stikleivatnet. 9.5: Rev observert ved Varatjørn, Snørteland. 5 heilo ble sett i terrenget samtidig (J. Simonsen). Eventuell reetablering på Karmøy av heilo er mulig her, men rev i området umuliggjør hekkesuksess. 30.5: Gammel revemøkk på sti øst for Kigjavatnet.

Katt

En plage større enn vi kan forestille oss for fuglene og en viktig grunn til at mange arter er trua med utryddelse. Vi tar med en fersk undersøkelse fra Australia for å dokumentere problemet

Katter dreper én million fugler daglig

En australsk studie viser at katter dreper én million fugler hver dag. Forskere er forbløffet over de høye tallene.

En studie publisert i det naturvitenskapelige tidsskriftet *Biological Conservation* viser at katter i Australia dreper 316 millioner fugler årlig. Australske huskatter tar livet av 16 millioner fugler årlig, mens resten drepes av ville katter. I snitt dreper australske katter i underkant av én million fugler daglig.

– Alle vet at katter dreper fugler, men på et nasjonalt nivå er omfanget forbløffende, og det bidrar sannsynligvis til å true allerede utrydningstruede arter, sier professor og studieforfatter John Woinarski ved Charles Darwin University til *The Guardian*.

– Katter har drept fugler i 71 utrydningstruede australske arter. Det utgjør snaue 60 prosent av utrydningstruede arter i Australia, sier professor og medforfatter Sarah Legge. (Hentet fra forskning.no/4.10.17)

Pus vet nok hvor vipeungene på åkeren blir av. Stava 22.3.18.

Rovfugler

Hønsehauk og vandrefalk har også i år vært å se jaktende på vipenes hekkeplasser. Hønsehauken har vært mest aktiv i nord, f.eks. ved Bøvatnet, mens vandrefalken har vært observert som vanlig flere steder. Kanskje mest utsatt for falken har vipene vært på strekningen Hemnes-Nes, på Håvik og lengst nord på øya hvor det nok var hekking av vandrefalk i 2018. Den etter hvert høye bestanden av kattugle – hjulpet fram av ivrige uglekassebyggere – er nok også med på å heve trusselfaktoren for vipa.

Hubro

Hekkebestanden er liten og bare ett par ble påvist med unger i 2018. Matmangel kan kanskje forklare de siste års bunnproduksjon av unger hos hubroen. Før var fiskemåker en viktig art på menyen, men bestandskollapsen gjør at hubroen må over på andre arter som er langt fåtalligere enn det fiskemåken var. Noen viper går sannsynligvis fortsatt med som hubromat.

Ravn

De rundt ti ravnerevirene i kommunen er i hovedsak lokalisert til rike sjøfugllokaliteter, men i alle fall tre par hekket i år nær hekkeplasser for vipe – på Kvilhaugsvik, Falnes og Torvastad.

Kråke

Til stede i alle hekkeområdene til vipa. Jakt og felling av trær har vært utført som forsøk på å desimere kråkebestanden. Det er usikkert hvor store tap av egg og unger vipene lider som følge av kråka.

Skjære

Som kråka er skjæra også til stede over alt i kulturlandskapet der vipene hekker. Det er jo kjent at skjæra tar både fugleegg og unger – og voksne fugler i alle fall opp til størrelse med stær. Det er likevel usikkert om den er et problem for vipene våre,

Ukjent predator

T.v.: Vipe uten hode på Nes 11.4, kanskje tatt av hubro. T.h.: Vipe rovfugldrept ved Bøvatnet (ikke fersk). Sannsynligvis tatt av hønsehauk. Her ble det funnet flere i løpet av våren, både vipe og hettemåke. I tillegg ble det funnet ei rovfugldrept vipe på hekkeplassen på Håvik.

Jordbruket

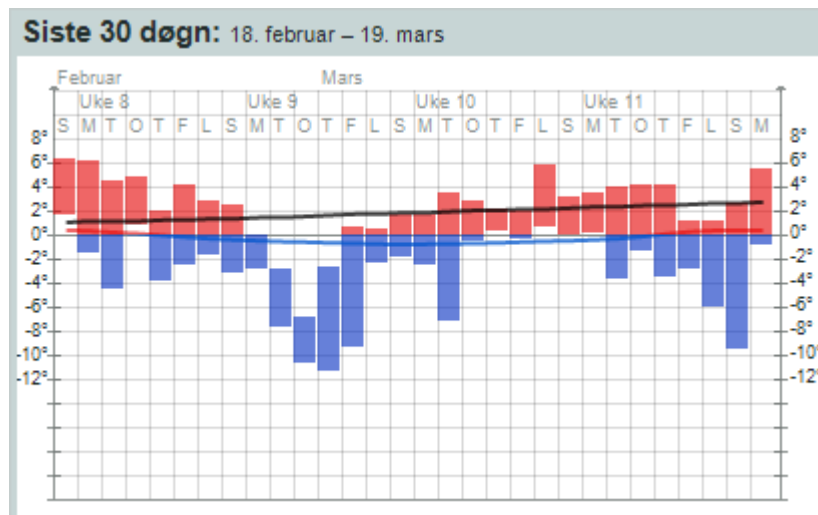
Også denne sesongen var det vipekull som gikk under pga. jordbearbeidelse: pløying, gjødsling såing og slått. Vern vipa fikk til leieavtaler med bønder på fire lokaliteter hvor viper var i gang med å etablere seg, og hvor det ikke ble foretatt noen aktiviteter i den sentrale hekketida. Dette var vellykket.

Vær- og næringsforhold

Januar-mars

Vinteren var ganske mild fram til rundt 20.2, men hadde dager med både frost og snø. Fram til slutten av februar ble det gjort flere observasjoner enn i tilsvarende periode i fjor. Trolig var flokker som dukket opp allerede i januar trekkere sørfra, eller det kan ha vært populasjoner langs vår egen kyst som flyttet på seg. Disse tidlige vipene forsvant igjen ganske fort.

Perioden fra rundt 20.2 til 10.3 ble uvanlig kald med mye barfrost og temperaturer i underkant av minus 10°C på det kaldeste. Vinterens laveste temperatur ble målt 1.3 med -11.3 °C (flyplassen). Sibir-kulde og snø, var været i store deler av Europa på denne tida og det forsinket vipenes og andre tidlige trekkfuglers ankomst til våre kyster. De første flokkene med vipe ble notert fra 9.3, før det kun spredte individer – som ble tvunget i fjæra for å finne mat, siden jorda var frosset.

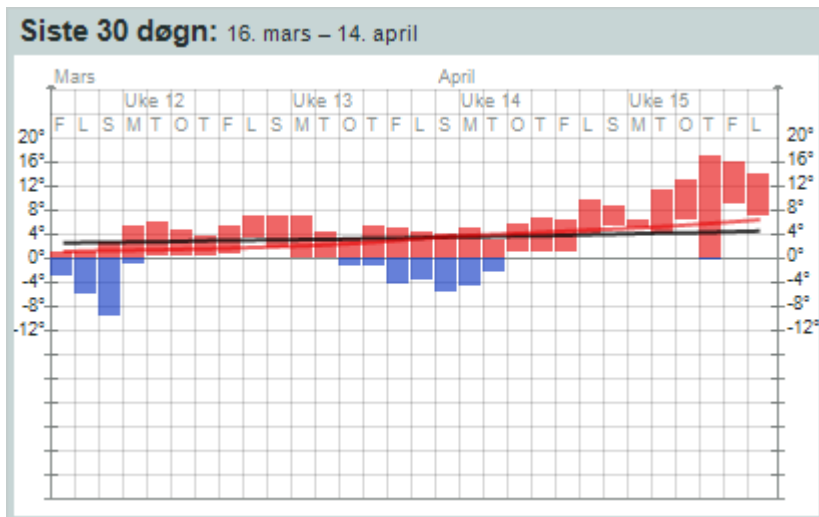
Kald start på hekkesesongen. Temperaturer målt på flyplassen, Helganes. Yr.no Nedenfor: Rugde på Blikshavn i ferd med å sulte i hjel. 1.3.18.

Daglig frost i perioden 13.-19.3 hindret vipene i å komme i hekkemodus. I løpet av en periode med frostoffrie døgn 20.-26-3, ble det mer liv på de beste vipe-lokalitetene, men det var ennå svært få viper til stede. I løpet av disse dagene gikk isen ut av jorda, slik at det ble trolig ble normal næringstilgang for vipene på åker og eng.

April-juli

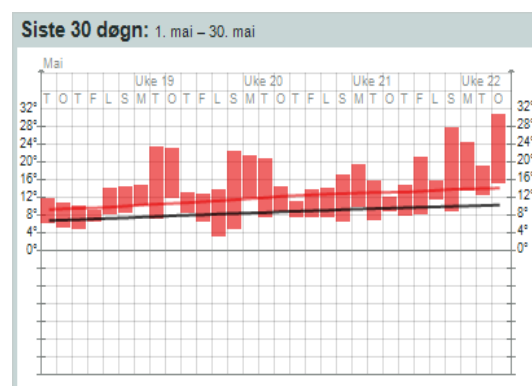
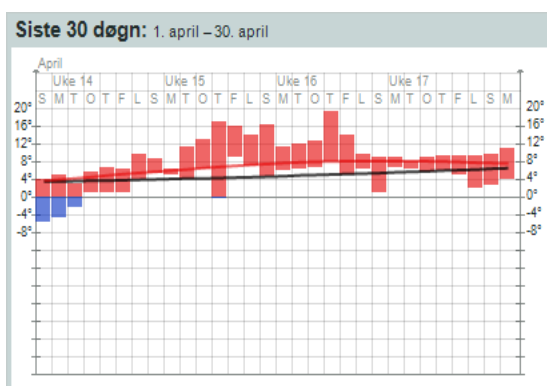
Natt til 1.4 ble det satt nye kulderekorder for april rundt om i Sør-Norge. 3.4 snødde det hele dagen og landskapet ble hvitt. 6.4 var det litt vår i luta og stor sangaktivitet rundt på hekkeplassene. 7.-10.4: De første dagene at temperaturen når 10 grader. 11.-13.4: Varme dager med dagtemperaturer på 13-16 grader! NØ lett til laber bris.

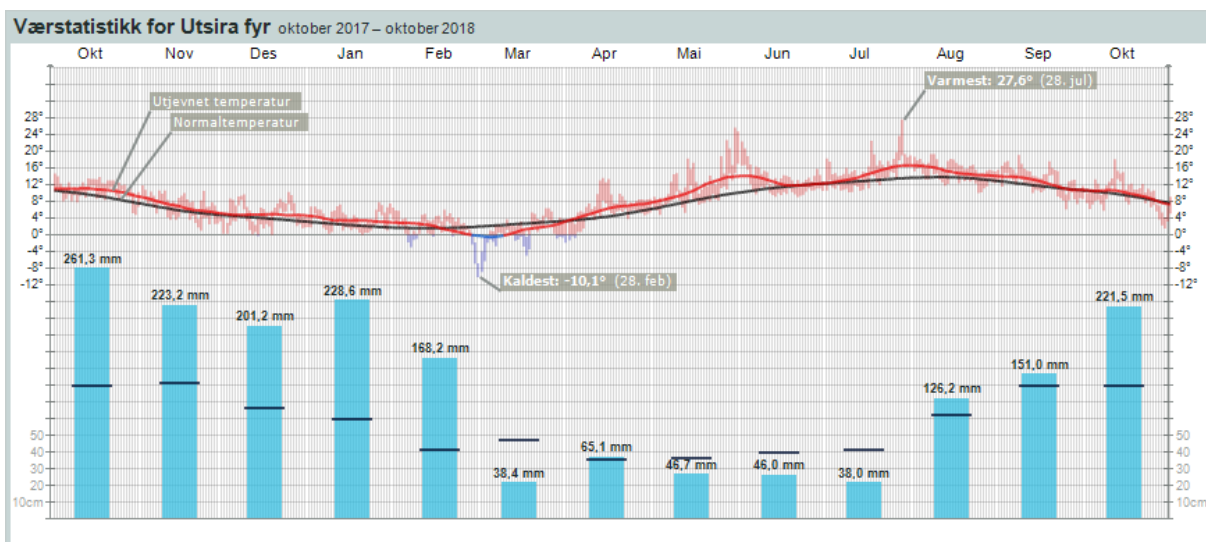
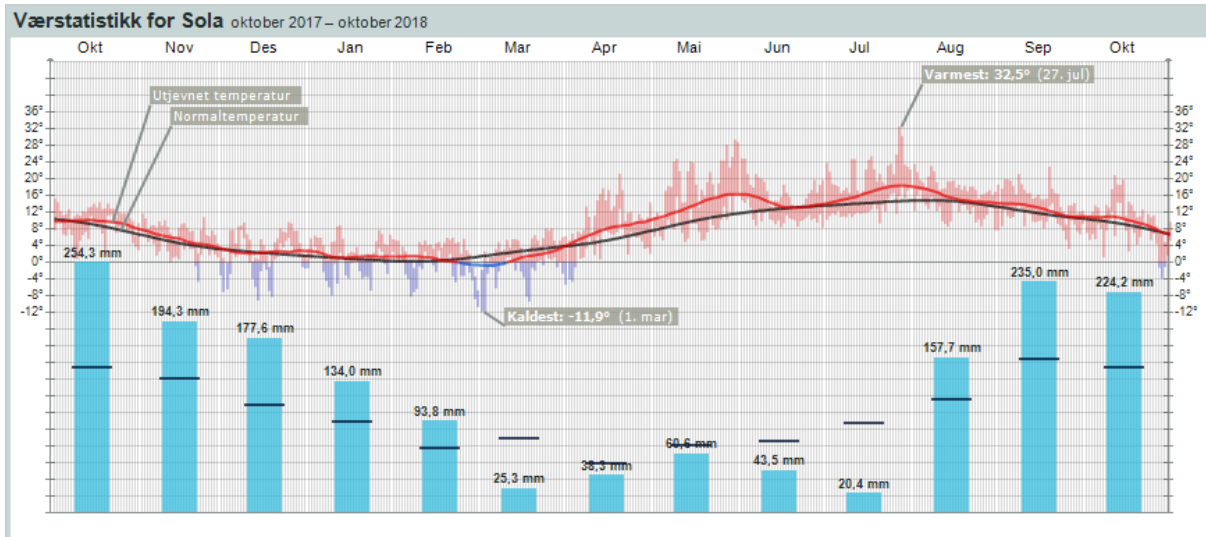
Rask temperaturstigning fra 1.4 til 12.4 fra minus 5 til pluss 17. Våren kom seint og brått i 2018.

Fra rundt 20.4 begynner en vestlig værtype med mye regn og relativt lave temperaturer. 11.5 ble vi truffet av et tropisk regnskyll som varte hele dagen, men etter dette fulgte fire uker med tørke, og i praktisk talt ingen nedbør før 14.6. En kontroll av noen viktige hekkeplasser med unger fram til månedsskiftet, hadde svært få unger igjen to uker senere. Dette tyder på at de fleste vipeungene ikke taklet en så langvarig tørkeperiode. Det er selvsagt en mulighet for at (også) andre negative faktorer kan ha spilt inn. Særlig på Stava og Ferkingstad (Lurane), forsvant det mange unger i løpet av første uka av juni. Det ble ikke røvet egg på disse lokalitetene, men flertallet av ungene ble borte etter hvert, noe som kan skyldes at katter har vært i områdene.

Etter besøk i de fleste hekkeområdene på Sør-Karmøy 15.6 ble det enda klarere at vipesesongen 2018 hadde «tørket» bort. Det var svært få vipere igjen på hekkeplassene og mange hadde flokket seg og gitt opp nye hekkforsøk. Omlegginger er vanlige om reir blir plyndret eller små unger blir borte. Men denne våren var det ingen eksempler på omlagte kull etter at tørken satte inn medio mai. I stedet samlet vipene seg i flokker på egnede steder for næringsøk.

Over gjennomsnittet varmt gjennom det meste av april og historisk varm mai med maksimumstemperatur på vel 30 grader 30.5. Data fra Haugesund Lufthavn, Karmøy. Yr.no

Siden vi visstnok ikke har noen sammenhengende langtidsserie med nedbørsstatistikk fram til nåtid i Karmøy, tar vi med grafikk for nedbørsfordelingen på Sola og Utsira for januar-oktober 2018 for å vise hvor lang tørkeperioden var i ytre strøk av Rogaland. Værstatistikkene er hentet her: <https://www.yr.no/sted/>

Det var ikke spesielt enket å være fugl i 2018 med de store kontrastene og raske skiftningene i været. Så seint som 3.4 vasser tjeldene i snø på Stava, og 19.7 var vannsituasjonen i Karmøy kritisk, her fra Søre Brekkevatn hvor vannstanden var mange meter under normalen.

Overvintring

Desember-februar

Det ble gjort flere vipeobservasjoner vinteren 2017/18 enn den foregående. Ankomst av viper i midten av januar, er slett ikke unormalt. Hvor slike viper har hatt tilhold tidligere på vinteren, blir bare gjetting: 1 De kan være tatt av viden og motvillig ført over Nordsjøen. 2 De kan være nomader som først når vinteren blir ille nok, begir seg sørover langs kysten og eventuelt ut av landet 3 Det kan være uvanlig tidlige vårtrekkere som tar en rekognoseringsstur mot nord i likhet med ulike gjess som synes å gjøre dette hver vinter.

Følgende obs. ble gjort des.2017 - febr.2018:

16.1 14 viper på Hilleslandsmarkene. Også sett 17.1 (pm).

16.1 Flokk 25 Ådland (AO).

18.1 1 hann på snøfritt område ved riksveien, Langåker.

Vinterfordelingen av viper på Karmøy (des.-febr. 2000-2017) har to topper; en i første uka av desember og en i midten av januar. Vårankomsten begynner sist i februar, iblant enda tidligere og gjør det vanskelig å skille overvintre fra trekkankomme. Fordelingen på år (AO 2000-17) viser flest vinterfunn i 2005 og 2014. De tre siste årene har det vært svært sparsomt med vinterviper i Karmøy, og trenden har pekt nedover. Det samme ser en for fylket under ett. De største tallene på overvintrende viper i Karmøy er fra første halvdel av 1990-årene.

Korte vinterbesøk av gjess fra Kontinentet har blitt et regelmessig fenomen. Kongsheiå 18.1.18. Vipeflokker som dukker opp samtidig, er kanskje en del av det samme uforklarlige mønsteret. Flokk over Falnes 21.1.18 og vårankommet hann i Vik 27.2.18.

Ankomst

Vårtrekket av vipe i Karmøy har endret seg dramatisk på få år – som en følge av generell bestandsnedgang. I fjor, og enda tydeligere i 2018, ble det klart at det knapt observeres flokker på direkte trekk forbi Karmøy mer. Ofte var slikt trekk knyttet til lavtrykkspassasjer der flokkene fløy motvinds mot sør – da mange under kryssing av Nordsjøen trolig nådde vestlandskysten for langt nord i forhold til bestemmelsesstedene. De passerende flokkene talte ofte over hundre individer. Vårens vipeflokker synes nå i all hovedsak å være fugler med lokal tilhørighet.

Basert på det store materialet som ligger på Artsobservasjoner, er det ikke noe som indikerer at vårankomsten skjer tidligere nå enn før århundreskiftet. En mulig klimagevinst ser ut til å ha blitt utlignet ved at hekkebestanden har krympet, noe som sannsynligvis bidrar til mindre konkurranse blant vipene om å være først tilbake for å kapre de beste hekkeplassene. Faktisk synes observasjonene både fra Karmøy og Rogaland for øvrig at hovedankomsten har blitt skjøvet noe fram i tid. For perioden 1985-99 var andre uka i mars toppunktet for vipe trekket, mens det i perioden 2000-17 skjer i tredje uka av mars. Ankomsten i 2018 forsterker denne trenden med et uvanlig kaldt værslag fra slutten av februar og ut mars.

De største antallene for våren (februar-april) for vipe i Karmøy ble registrert i 1992 og 1995, og i Rogaland skiller hele perioden 1992-95 seg ut med flest observerte individer. På grunn av prosjekt Vern vipa (fra 2010)skjøt antall innskrivninger av funn til Artsobservasjoner i været, slik at den positive trenden en ser ved å sammenligne vårtrekktallene de siste årene med år før prosjektstart, blir feilaktig.

I 2017 ble (som normalt) andre uka av mars perioden med flest viper opptalt under vårtrekket i Karmøy. De største enkeltflokkene ble notert på Langåker 13. og 14.3 med henholdsvis 149 og 120 individer. Bare i mars 2014 er flere viper notert i mars enn i 2017. Mars 2018 ble ganske annerledes.

Den første vårmåned ble preget av en vinterlig værtype i tida for vipes ankomst med frost og tele i jorda i en fire ukers-periode fra ca. 20.2 til 20.3. Det har i prosjektperioden aldri blitt observert så få viper i Karmøy ved vårjevndøgn som i 2018. De få som begynte med sang og spill på noen av de mest attraktive lokalitetene, fikk seg en smell med ny frost – ja, ned mot 10 minusgrader så sent som 18.3. Etter dette opphørte all hekkeaktivitet. Under enn sjekk rundt Sør-Karmøy 21.3 ble det kun sett 4 viper som hvilte på et skjær i Vikevågen og 1 på hekkeplass på Hillesland. På kjerneområdene for hekking, som Hemnes, Ferkingstad, Stava – Ådland ble det ikke sett ei vipe. Dette skyldes nok at det ennå er is i bakken – og det kalde været som også fortsatt preger Europa og overvintringsplassene.

En opptelling av viper 24-26.3 både på Sør- og Nord-Karmøy, viste at de siste dagene med mildvær hadde fått en del viper ut i hekkeområdene, men langt under det en skulle forvente i slutten av mars.

Observasjoner fra vårtrekket/ankomsten 2018

Til forskjell fra de fleste år og fra i fjor, ble det ikke observert flokker på hundre individer eller flere våren 2018. Vipeflokker på direkte trekk ble ikke med sikkerhet sett. De største flokkene (på næringssøk eller rastende) ble følgende:

33 Storsand, Stava og 20 Øvrabø 6.4.
28 ved Bøvatnet og 12 i flokk ved Hauge skole 4.4.
22 Kvilhaug 3.4
30 Langåker 1.4 AO
16 Langåker 31.3 AO
15 Bøvatnet 31.3. AO
25 Ferkingstad 28.3 AO
16 Hemnes 28.3. AO
12 Kvilhaug 22.3
13 Sørbo, Velde 15.3
18 Stava 9.3

Til hekkeklassene

For årtens fire første måneder viser Artsobservasjoner flest noterte individer i første uka av april, mens toppen året før lå i andre uka av mars. Kaldt vær var nok viktigste grunn til seinere vårtrekk og ankomst i 2018. Hovedankomst i begynnelsen av april er likevel ikke uvanlig seint, det er ofte på denne tida at vipene er mest i bevegelse på våren.

De første tilbake med sang og spill på de mest attraktive hekkeklassene fra 15.3, men ikke skikkelig fart på etableringen før ved månedsskiftet mars/april.

Mange av de vanligvis «store» hekkeklassene helt stod ennå tomme per 26.3. Fra rundt 4.4 var det slutt på snø og nattefrost og aktiviteten på hekkeklassene tok seg kraftig opp.

De første vipene la seg til å ruge rundt 10.4 (Stava). 3 rugende ved Nessjøen 11.4.

Hekketid

Observasjoner fra hekkeplassene

OSNES-VIKJÅ

- 4.4 3 viper på hekkeplassen.
- 17.4 6 viper (KBS).
- 19.6 Ett par med 3 store unger.

HAUSKJE-HÅLAND

- 7.4 2 viper i området NNØ for skolen.
- 9.4 5 viper i området.
- 17.4 12 viper (KBS).
- 29.4 4 par (KBS).
- 19.6 Ingen viper.

SKJØLINGSTAD

- 7.4 Ingen viper å se.
- 29.4 3 viper med tilhold (KBS).
- 21.6 Ingen viper å finne.

GRØNINGÅ-BREKKEDALEN-MUNKASKARD

- 4.4 6 ind. ved sauehallen, Torvastad krk.
- 9.4 6 ind. øst for veien, Torvastad krk. Sum min. 12 ind i området.
- 17.4 12 viper totalt i området (KBS).
- 20.5 4 aktive viper på Engøy (KSK).
- 21.6 Ei vipe varslet på potetåker nord for sauehallen, og et par varslet vest for veien, ved tjern i beiteområdet ned mot sjøen. Dessuten en rastende flokk på 12.

STANGEMYRANE NORD

- 4.4 Ingen viper å se. Heller ikke 7.4.
- 19.6 3 viper t NV i området, hvor av to var par som varslet.

STANGEMYRANE SØR-ØVRE HAUGE

- 26.3 6 ind sang/spill på eng sør for veien og Stangemyrane.
- 4.4 Til sammen 8 viper på engene sør for Stangemyrane (nydyrking).
- 7.4 10 viper på nydyrkingsfeltet og 7 ved Hauge skole: totalt min 17 i området.
- 9.4 14 viper på nydyrkingen, 10 viper vest for Hauge skole. I alt 24 i området.
- 29.4 Totalt i hele området: 40 viper (KBS).
- 19.6 Tre par hadde unger som på utrolig vis hadde overlevd slåmaskinene på engene. Det ene paret hadde 3 store unger, de andre hadde minst 1 unge hver.
- 19.6 Vest for Hauge skole: Ett par med unger vest i beiteområdet og en rastende flokk på 5.

ØVRABØ-NEDRE HAUGE

- 5.4 I alt 13 viper spredt i sørlige delen av området. 1 i SV mot Vikshåland-krysset.
- 29.4 16-20 viper i området (KBS).
- 20.6 Ikke noen viper å se i hele området.

GUNNARSHAUG

- 26.3 Ingen viper i området.
- 28.3 3 ind på hekkeplass (AO).
- 3.4 5 ind.
- 4.4 8 ind spredt i hekkeområdet. Samme 7.4.
- 13.4 10-15 viper i området (KBS).
- 17.4 Rundt 20 viper spredt ut over (KBS).
- 19.6 Ingen viper i området.

BØVATENET-BØ-NORDBØ

- 26.3 2 viper rastet i Bøvika, 3 på hekkeplass ved Bøvatnet.
- 31.3 15 ind ved vatnet(AO).
- 4.4 28 i trekkflokk på sauebeite, 4 på hekkeplass i myra.
- 12.4 3 par med tilhold rundt vatnet (KMS).
- 13.6 3 par har vært stabilt til stede gjennom våren og 13.6 var det 5 viper å se på beitet øst for vatnet. Kun ett par ble observert med unger (minst 2), men oppførsel/varsling tydet på at det var 2 eller tre ungekull i området. I tillegg rastet en flokk på 14 viper på i bakken sørvest for vatnet.

LANDE-UTVIK (REHAUGANE)

- 26.3 16 ind rastet på skjær i Haugavågen.
- 5.4 7 på skjæret i Haugavågen. I hekkeområdet på Lande: 3 i sør, 5 i nord.
- 13.4 Utvik øst (kubaitene) 4 (sang), sør for Rehaugane: 11 (sang/spill) og Lande i alt 24 spredt utover hele området. Totalt 39 viper i området.
- 20.6 Totalt kun 3 par – som varslet – i hele området Lande-Utvik.

KONGSHEIÅ-SLETTHEI

- 26.3 1 ind Kongsheiå.
- 17.4 2 ind Kongsheiå (T Lindøe)
- 18.4 7 viper vest i området på Sletthei (KBS).
- 18.6 Området Sletthei-Kongsheiå var helt tomt for viper, også andre vadere som rødstilk, har forsvunnet siden starten av vipeprosjektet. Dette vide og varierte jordbrukslandskapet med mye beitemark og våtmarksområder burde fortsatt huset både viper og andre vadere. Det raske opphøret har neppe noen annen forklaring enn at det har kommet flere rovdyr /rovfugler inn i området de siste årene.

SØRBØ (Velde)

- 28.3 3 sang/spill på Sørbø.
- 14.4 Kun 2 på neset (par?)
- 24.5 Et par varslet (unger).

MELAND-HÅVIK (Myrvang)

- 23.3 8 ind rastet ved sjøen.
- 26.3 5 viper rastet ved sjøen og 5 med sang/spill nord for tunnelen.
- 28.3 10 matsøkende ved sjøen, 1 hann på hekkeplass Meland.
- 4.4 7 ind i sør, 4 ved Høyvardeveien, 9 ved sjøen i NØ, tils. 20 viper i området.
- 10.4 Hele området gjennomgått: 17 viper på Myrvang (alle sør for Høyvardeveien), 5 nord for tunnelen og 1 par på Meland. Tils. 24 viper i området. (Dessuten ei predator drept ved sjøen).
- 20.4 Kun ett par på Meland, rugende. Ingen ved tunnelen.
- 23.4 Totalt 11 viper skremt opp fra beitemark i sør. Nord ikke opptalt.
- 8.5 Kun 8 viper i beiteområdet i sør (Myrvang), ingen i nord. Dette er en trist utvikling og kan tyde på at vipa er i ferd med å miste forfestet også på Håvik/Myrvang. Årsaken er trolig

predasjon. Et ferskt ribb midt i hekkeområdet – av en gråmåke- tyder det på at problemet er stor rovfugl driver jakt i området (havørn, hønsehauk, vandrefalk?)

To par vipere med reir på Meland. Totalt er det nå 12 vipere i området Håvik-Meland, en halvering siden 10.4.

- 2.6 Kun 6 vipere på Myrvang og bare ei av disse varslet. 2 par med unge(r) på Meland og et par nord for gamle Hydroveien.
- 14.6 Meland: Et par med 1 stor unge, 1 par med egg og et par til varslende.

NORDSTOKKE

Se nøye på denne vipe-hunnen. Sannsynligvis er det den siste som hekket på Øst-Karmøy fra og med Bygnes i nord til Beiningen i sør. År med hard predasjon har da utryddet hele hekkebestanden i dette ellers så gunstige levestedet for arten.

- 16.3 En hann på hekkeplassen.
- 31.3 En hann på hekkeplassen.
- 4-10.4 To vipere på stedet.
- 12.4 4 vipere til stede.
- 18.4 Et par med reir. Sett rugende fra 18.4 til og med 29.4. Dagen etter var reiret tomt.
- 3.5 Etter at reiret ble røvet forsvant hannen fra området og så ikke syn på omlegging. Med dette er sannsynligvis vipa sin lange historie som hekkefugl på Øst-Karmøy slutt.
- 9.5 Hunnen er fortsatt på hekkeplassen, men graset er nå så høyt at kjangsene for nytt reir og vellykket hekking er små.
- 12.5 Hannen fra første egglegging eller en annen hann var i dag på hekkeplassen og oppførselen tydet på at omlegging var på gang.
- 22.5 Vipene borte, heller ikke tjelden som ruget, ble sett på jordet.

VEAVARDEN-SLETTEN-MANNES

- 29.3 3 ind sang/spill (AO).
- 9.4 2 ind. i hekkeområdet Mannesmarka. Sang.
- 3.5 Et par varslet lengst vest i området.

HARINGSTAD-VEAMYRÅ

- 6.4 Ingen vipere å se.
- 3.5 Ei overflygende myrene nord for Sponberg hvor den trolig lettet fra.

HEIAVATNET (MYRENE I VEST)

- 9.4 2 viper i myra i vest.
20.4 2-4 viper ved vatnet.
9.5 Ingen viper å finne ved Heiavatnet. Hekking har enten gått galt eller ikke blitt noe av.
18.6 Ingen viper.

TJØSVOLL ØST-KILLINGTJØRN-ÅKRA ØST

Et av de aller siste vipeparene som hekker i «gammeldags» torvmyr/kysthei. Killingtjorn 2.5.

- 6.4 1 ved sementstøyperiet (AO).
7.4 3 ved Killingtjorn SØ. Sang/spill og kurtise.
2.5 1 par Killingtjorn, trolig reir på holme i tjernet. Ingen viper Tjøsvoll øst eller Åkra øst.
18.6 Ingen viper.

ÅDLAND-FAGERLAND-ØVRE LIKNES

- 6.4 4 viper på beitemarka sør for skolen. Fortsatt 10.4.
17.4 3 viper på østsida av RV, 2 på vest. Ingen sett rugende.
19.4 2 viper ved Ådnafjellet (AO).
19.5 1 par varslet på «trekantjordet» og 1 par vest for RV.
22.5 Par med unger på fuktig felt på eng ved Nordre Ådlandsveg. Trolig et av parene som tidligere i vår holdt til på enga sør for Ådland skole. Manglede beiting har forringet denne biotopen i år.
18.6 Kull med 4 store unger på lettbeitet sauebeite ved Nordre Ådlandsveg. Kun hannen så ut til å passe ungene, ingen hunn sett i området. Sør for skolen, hvor det har vokst opp unger i flere år, har ingen viper fått det til denne våren. «Trekantjordet» var tomt.

NEDRE LIKNES-STAVA

- 15.3 3 sang/spill Stava-jordet.
22.3 5 sang og spill Stava-jordet.
5.4 11 viper på hekkeplass fra Storsand og sørover.
6.4 12 viper på Stava-jorda.
10.4 9 viper på Stava-jorda pluss 4 videre vest mot kyststien. Min. 13 viper i området. Ei så ut til å ruge.
12.4 13 viper på Storsand og sørover: 8 spredt på hekkeplass, 5 fløy bort i flokk.

- 17.4 20 viper på Stava-jorda og tilgrensende område, hvorav 5 rugende. 6 mot kyststien i vest. Til sammen 26 viper i området.
Storsand: Kun 4 viper i sør hvorav 1 rugende. 2 på åker i vest (Ferkingstad-gården).
Bønasand: 1 hann på eng, 1 hunn på Bønasand og 1 på skjær i Gerpavika.
- 25.4 8 viper ruger på brakk-marka på Stava (G. Stava). 3 par videre vestover mot kyststien (hvor av ei sett rugende) og 1 nord for Bønasand. Totalt min. 23 viper i området.
- 19.5 Planlagt pløying 18.5 ble stanset og avtale inngått med Vern vipa om utsatt jordbearbeiding. I dag 19.5 var det 8+ pulli og 4 rugende viper på den brakka teigen til G. Stava.
- 30.5 14 unger sammen med foreldre på jordet til G. Stava. Det var nok enda flere unger – fordi noen var utenfor gjenlegget – i høyere vegetasjon- og dermed ikke mulig å telle.
- 14.6 Kun ett par igjen på Stava-jordet, 3 små unger. Et par viper utenfor området kan tyde på at noen av ungene fra 30.5 befinner seg utenfor jordet hvor de ble klekket, men flertallet av ungene har dødd – av sult? – eller har blitt bytte for katter eller andre rovdyr.
- 18.6 Ei vipe med små unger og ei vipe med en stor på Stava-åkeren.

FERKINGSTAD-STOL-LANGÅKER (inkludert Taravik-markene øst og Lurane)

- 5.4 5 viper på Lurane
- 6.4 1 vipe på Stol øst for RV. 3 viper ved Tarevikbekken, Søre-Langåker.
- 11.4 6 med tilhold på jordene og åkrene ved Tarevika.
- 12.4 9 viper på Lurane. De fleste helt sør i området.
- 17.4 1 syngende Stol øst for RV.
- 2.5 Lurane: 3 reir med egg (2x4 og 1x1) pluss et reir med 4 egg som var overtatt av tjeld (2 egg). Antall viper skremt opp i området tyder på et par reir til, totalt ca. 6 par.
- 3.5 Det ene vipeegget lå utenfor reiret, men tjelden ruget fortsatt på sine egne to egg og de tre vipeeggene.
- 30.5 3 reir med 4 egg på åker Søre-Langåker. Reirene var markert med pinner av boden.
- 14.6 Stol-paret nær riksveien har 2 store unger. På Lurane er det tre par: Ett par med unger, ett par med egg og ett varslende par. Ingen tegn til vellykket hekking på Tarevikmarkene, kun 3 viper overflygende.

På Lurane, Ferkingstad, overtok et tjeldepar et fulllagt vipekull og la to egne egg i reiret. 3.5.

TAREVIKA NORD -NESSJØEN- HOPTJERN

- 15.3 4 sang/spill Nessjøen øst, 2 i nord.
- 22.3 5 sang/spill Nessjøen øst.
- 5.4 16 ved Hoptjern, 1 Nessjøen nord og 16 på hovedfeltet Nessjøen øst.
- 11.4 Hovedfeltet Nessjøen øst: 11 viper (pluss 1 predatert), pluss 5 rastende ved sjøen. Ingen med tilhold mellom Tarevik-markene og Nessjøen.
- 12.4 Hoptjern: Maks 8 viper i vest, 6 i øst. Til sammen ved Hoptjern: 14 viper.
- 20.4 Nessjøen øst: 15 viper spredt i området, kun 1 sett rugende.
- 24.4 5 rugende sett på Nessjøen-jordet, 3 reir med 4 egg pinnesatt på åker på Nes.
- 25.4 5 rugende på Nessjøen-jordet (E. Brekkå), 4 rugende på åkerteig i sør (D. Nes). Dessuten et på myrteig mot sjøen og 1 par med tilhold i nord (mot Hop). 8 viper rastet i sjøkanten og fløy bort i flokk.
- 7.5 1 par med tilhold mellom Tarevika og Nes.
- 19.5 Både rugende viper og unger ved Nessjøen. Antall voksne viper omtrent som 25.4: 8-10 hekkepar.

- 30.5 Vipe med minst en stor unge på utsprengt område ved Ferkingstadmoloen.
- 31.5 Jordene på Nes/Nessjøen: 9 «uvirksomme» rastet ved sjøen, 11 aktive og varslende vipper i hekkeområdet hvor av 2 rugende.
- 16.6 Tarevikmarkene: 1 par varslet pluss ei enslig, et par varslet nord for markene (nær Dueglåp). Kun 5 vipper til stede i hekkeområdet ved Nessjøen – pluss 9 rastende ved sjøen

HEMNES-KVILHAUG

- 24.3 Ennå kun 4 ind i hekkeområdet.
- 28.3 16 ind i området (AO).
- 5.4 10 vipper i terrenget Hemnes nord/Kvilhaug, 4 på beitet på Nortun.
- 6.4 15+ vipper sang/spill Nortun-Hemnes nord og ca. 10 på Kvilhaug.
- 18.4 4 ved Nortun, 14 i hovedfeltet, 10 på Kvilhaug og 4 i øst. I alt 32 vipper i området (hvorav 3 sett rugende)
- 24.4 Rev sett i sjøkanten (Seiavika) 22.4, og i dag var det svært liten vipeaktivitet i området og ingen vipper sett rugende. Sannsynligvis blir nå vipe-egg nattmat for reven.
- 25.4 2 vipper ruget ved Nortun, 2 på teigene sentralt i området, 2 på Kvilhaug og 1 par i øst mot RV. Stort flere enn makene til de som ruget ble ikke sett. Det kan altså være så lite som 7 par med reir i hele området.
- 19.5 5 vipper på kubeitet i sør, 10-12 i hovedfeltet og ingen sett på grasmarkene nordover.
- 15.6 Nesten total kollaps av hekkebestanden. Kun 4 vipper i området og ingen sett med unger.

SANDHÅLAND-HAGA

- 3.5 Ingen vipper og heller ingen andre vadefugler sett i området som for få år siden var en livlig fuglelokalitet med bl.a. fiskemåkekoloni og mange hekkende par av vipe, rødstilk, storspove og tjeld. Nærhet til revehi med årlig ungeproduksjon må ta hovedskylda for utryddingen av de bakkehekkende fuglene.

MJØLHUS-SANDVE

- 31.3 1 på hekkeplass Mjølhus, 4 matsøkende ved Sandvesanden (nord).
- 5.4 3 på Mjølhus, 1 Sandve/Mjølhus.
- 18.4 1 hann Mjølhus, ingen å se Sandve.
- 2.5 Ei vipe i hver ende av jordet, ingen tegn til hekking.
- 15.6 Ingen vipper hvor det var reir i vår, kun ei vipe i åker på Mjølhus.

NEDRE RISDAL (ROTAMYR)

- 10.4 Ingen vipper eller andre vade/vannfugler i området.
- 15.6 Ingen vipper, men 3 par rødstilk varslet unger.

HILLESLAND-VIK (Kvitamyrr)-HEGGHEIM

Vipehannen i et av territoriene på Hillesland går til angrep på en i slekta – en rastende heilo. Siden det var en hel flokk på åkeren, hadde vipa en travel ettermiddag. 7.5.18.

21.3

- Første på hekkeplass: 1 hann på hekkeplass sørvest for vatnet.
- 24.3 2 rastet ved vatnet, 1 på hekkeplass ved Kvitamyrr.
- 26.3 2 ind rastet ved vatnet, 2 sang/spill over kubeitet i SV.
- 30.4 Heggheim sjekket grundig: 1 par rugende, ingen flere vipere i området Dale-Tjøstheim.
- 31.3 3 ind på Heggheim. 4 vipere på hekkeplass Hilleslandsvatnet SV, 1 rastet i vannkanten, pluss 2 i potetåkeren fra i fjor. Dessuten 5 ind på enga øst for Falnes kirke. Totalt gir det 15 vipere i området Heggheim-Hillesland-Vik, noe som er mer enn forventet eller at noen er talt to ganger.
- 14.4 4 syngende Heggheim vest og 1 ved tjernet i øst.
- 18.4 4 på kubeitene (hvorav ei rugende) og 2 på potetåkeren i sør.
- 19.4 Ingen ved Kvitamyrr, 5 på nygjødsla eng Hillesland sør, 2 på/ved kubeitet nær vatnet, 1 på åker og til sammen 5 Heggheim øst og 1 Heggheim vest. Totalt i området: 14 vipere.
- 30.4 1 syngende ved Kvitamyrr. 4 på beite, 1 på og 1 i vannkanten. To synes å ruge. Totalt 7 vipere i området.
- 22.5 1 med lokkelyder for unger ved Kvitamyrr, 1 par på beite SV for Hilleslandsvatnet trolig med unger, 1 hann på åker i sør (nypløyd og mulig reir ødelagt), et par i sauebeite på Heggheim (vest) virket å være i etablering.
- 16.6 Et par varslet ved et vått søkk på Heggheim sør for Gamlamyrr. Ei vipe rastet på nyslått eng på Hillesland. Ingen ved Kvitamyrr. Flertallet av vipene fra i vår har altså forlatt området uten å få opp unger.

DALE TJØSTHEIM-DALE

- 31.3 Ingen vipere.
- 15.6 Ingen vipere.

SPANNE

- 7.5 Kun 8 vipere i beitemarka på høydene (R. Mydland). Også her er det dermed en markert nedgang fra i fjor og tidligere år.

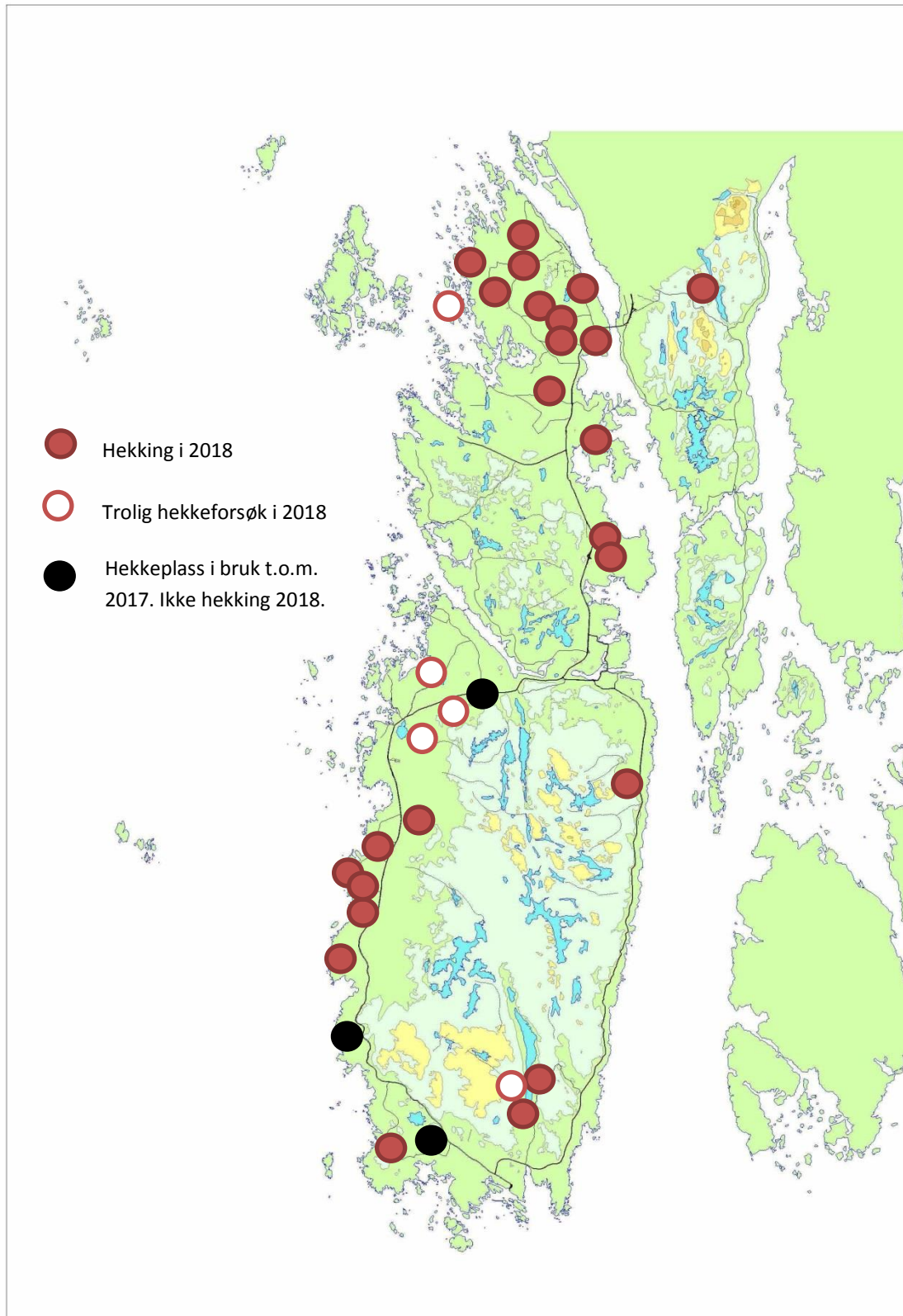
Oppsummering: Siden vi i prosjektet hverken har mannskap eller økonomi nok til å spore opp alle vipereir og unger, har vi likevel hver sesong vært ofte nok på hekkeplassene til at vi har et grunnlag for å si hvor stor bestanden er og hvordan den har utviklet seg over tid. Tallene som framkommer i oversiktstabellen nedenfor er basert på det høyeste antall vipere vi har observert med hekkeadferd på hvert sted de enkelte årene. For 2018 ble summen noe ned i forhold til året før. Skal en vipebestand være selvrekutterende og stabil over tid må hver hunn få en unge på vingene hvert år. Hvis vi da med grunnlag i nevnte tall for 2018 antar at rundt 165 vipepar hekket og la egg, burde disse fått et tilsvarende antall unger på vingene. Sannsynligvis nådde kun 30-40 unger flygedyktig alder.

I snitt har vipa gitt opp å hekke på EN lokalitet per år siden prosjektstart i 2011, en utvikling som ser ut til å ha startet allerede på 1990-tallet. Et og annet par prøver seg sporadisk på nye plasser, men lykkes ikke med kolonisering av ubrukte eller tidligere bebodde hekkeplasser. De mest kritiske områdene nå, som synes å stå for tur til bli borte som hekkeplasser er lengst sør på øya: Heggheim-Hillesland-Mjøhus, videre på Nord-Karmøy: Sletthei-Kongsheiå-Sørbo, på østsida Nordstokke, hele området på Midt-Karmøy: Tjøsvoll (Killingtjønn)-Heiavatnet-Vea-Mannes og Spanne på fastlandet.

Sted/år	-18	-17	-16	-14	-13	-12	-11
Osnes-Vikjå	6	4	6	12	10	10	2
Hauske-Håland	8	10	6	14	20	18	20
Skjølingstad	3	2	2	-	-	-	-
Grøningå-Munkaskard	12	19	22	20	22	11	20
Stangemyrane nord	4	8	6	22	10	7	28
Stangemyrane sør-Øvre Hauge	40	16	18	12	12	6	10
Øvrabø-Nedre Hauge	18	39	14	34	27	20	18
Gunnarshaug-Storasund	20	16	12	12	12	14	24
Bøvatnet -Bø-Nordbø	6	5	8	6	11	16	10
Lande-Utvik(Rehaugane)	39	35	24	50	24	38	16
Skeie (Sletthei)	7	0	0	12	20	20	20
Fiskåvatnet nord (Kongsheiå)	0	0	0	4	10	12	4
Sørbo	2	4	7	12	6	2	6
Våge	0	0	0	0	2	-	-
Kolstø	0	0	0	9	2	8	10
Meland	4	4	6	6	6	8	10
Håvik (Myrvang til tunellen)	22	19	19	34	18	20	20
Vorrå/Rabben	0	0	0	0	0	2	6
Nordstokke	2	4	6	6	4	3	2
Sund nær Ytraland	0	0	0	14	12	16	12
Sund ved Rossavatnet	0	0	0	0	2	4	0
Veavarden-Sletten-Mannes	3	11	6	0	3	2	6
Heiavatnet	2	4	4	3	3	10	4
Haringstad-Veamyrå	0	4	2	6	4	6	6
Tjøsvoll -Killingtjørn-Åkra øst	2	2	6	5	5	0	0
Ådland skole øst	2	0	0	0	0	10	10
Fagerland--Øvre Liknes	5	11	6	4	8	16	20
Nedre Liknes-Stava-Storesand	36	38	16	10	14	18	33
Ferkingstad-Lurane	11	10	26	6	12	18	6
Hoptjern	14	16	11	10	11	16	6
Nes/Nessjøen	19	18	12	11	12	4	10
Langåker sjølangs mot Nes	2	6	2	4	5	12	10
Langåker SØ og Tarevikmarkene	9	10	6	2	6	4	8
Stol	4	4	0	0	4	6	2
Hemnes-Kvilhaugsvik	32	26	23	32	30	32	32
Sandhåland-Haga	0	3	3	2	6	6	12
Mjølhus-Sandve	2	6	2	4	8	6	4
Hålandsdalen (Høyenes)	0	0	0	0	2	2	-
Nedre Risdal/Sørhåland	0	7	4	6	3	4	-
Vik-Hillesland (inkl. Kvitamyra)	7	4	6	5	7	6	10
Heggheim	2	4	2	2	0	3	2
Norheim-Moksheim	0	0	0	6	10	-	-
Spanne	8	14	21	10	10	3	-
Røyksund	0	0	0	8	2	-	-
Sum	337	397	314	423	401	394	422

Tabellen viser antall vipper (individer) talt på det meste på hekkeplass i perioden 2011-18.

Kart over hekkeplassene i 2018

Borttrekk og høstobservasjoner

Vipene dro bort fra hekkeplassene tidligere enn vanlig pga. tørke, og mange hadde forlatt Karmøy rundt midten av juli. Etter 10.8 var det tomt. Fra høsten (september-oktober) var det som vanlig få observasjoner, men litt flere enn året før. I perioden 1.9-6.10 ble 3-6 individer observert på Ferkingstad/Langåker. Medio oktober ankom noen flere med 15-19 viper sett 13.-14.10. Etter dette oppholdt 3-6 viper seg i samme området 16.-14-10 (AO). Kun to funn ble notert i september-oktober fra andre steder enn Ferkingstad/Langåker: 1 ved Aksnesvatnet 1.9 (AO) og 7 på Gunnarshaug 30.10, (PCH). Hvor vipene kommer fra som årlig dukker opp når vinteren nærmer seg er uvisst, men slik også i år med 11 på åker ved Tarevika 1.11 – sammen med en heilo. Alle vipene var ungfugler.

Merking og gjenfunn

Merking

Det ble ikke merket viper i Karmøy i 2018. Svært få unger førte til at det ikke ble brukt tid på leting og ringmerking.

Gjenfunn og kontroller

En vipeunge, JC73, merket på Mjølhus/Sandve 5.6.17 ble kontrollert i Nordjylland, Danmark 13.9.18.

En vipeunge, JC51, merket ved Tarevika, Langåker 30.5.17 ble sett samme sted 11.5.18.

Til ettertanke

At fugler med klar negativ bestandsutvikling fortsatt er jaktbare, er ikke til å skjønne. Er det fordi forvaltningsmyndighetene lar seg pressa av interesseorganisasjoner? I Karmøy er f.eks. brunnakken ille ute. med jakttid 21.8-23.12. Arten er på kanten av utryddelse som hekkefugl i kommunen. Det anda trenger minst av alt, på toppen av alle negative påvirkningsfaktorer, er jakt. Vern vipa håper på ordninger med grunneierlagene å få fredet alle jaktbare arter som sliter med å overleve som hekkefugler i Karmøy.

Eneste kjente hekking av brunnakke i 2018 var i hettemåkekolonien i Bøvatnet. 17.4.18.